CPNI
Cyprus Paediatric Neurology Institute
Παιδονευρολογικό Ινστιτούτο Κύπρου

ΦΥΛΛΑΔΙΟ ΓΙΑ ΓΟΝΕΙΣ ΚΑΙ ΑΣΘΕΝΕΙΣ

Καθυστέρηση στην ομιλία και στον λόγο

Τα παιδιά μαθαίνουν να μιλούν με διαφορετικό ρυθμό. Κάποια αργούν να μιλήσουν και προλαβαίνουν μόνα τους, ενώ άλλα χρειάζονται επιπλέον βοήθεια. Ο έγκαιρος έλεγχος και η στήριξη, όταν χρειάζεται, κάνουν πραγματική διαφορά.

Ομιλία, λόγος και επικοινωνία

Πρόκειται για δεξιότητες που σχετίζονται μεταξύ τους αλλά διαφέρουν, και ένα παιδί μπορεί να δυσκολεύεται σε μία ή περισσότερες από αυτές:

- Κατανόηση: να καταλαβαίνει τι λένε οι άλλοι, όπως απλές λέξεις και οδηγίες
- Έκφραση: να χρησιμοποιεί λέξεις και στη συνέχεια να τις ενώνει σε προτάσεις
- Ομιλία (άρθρωση): να προφέρει τους ήχους καθαρά, ώστε να το καταλαβαίνουν οι άλλοι
- Επικοινωνία: βλεμματική επαφή, δείξιμο, χειρονομίες, εναλλαγή σειράς και κοινή προσοχή

Ένας ενδεικτικός οδηγός για τις πρώτες λέξεις

Κάθε παιδί είναι διαφορετικό, γι' αυτό χρησιμοποιήστε τον μόνο ως οδηγό. Η κατανόηση συνήθως προηγείται της έκφρασης.

Ηλικία	Τα περισσότερα παιδιά...
12 μηνών	Βαβίζουν, γυρίζουν όταν ακούν το όνομά τους και χρησιμοποιούν χειρονομίες, όπως δείχνουν και κάνουν «γεια»
18 μηνών	Λένε αρκετές μεμονωμένες λέξεις και καταλαβαίνουν απλές οδηγίες, όπως «δώσε μου την μπάλα»
2 ετών	Χρησιμοποιούν περίπου 50 λέξεις ή περισσότερες και αρχίζουν να ενώνουν δύο λέξεις, όπως «κι άλλο νερό»
3 ετών	Μιλούν με μικρές προτάσεις και η οικογένεια τα καταλαβαίνει τις περισσότερες φορές
4 ετών	Τα καταλαβαίνουν οι περισσότεροι, ακόμη και όσοι δεν τα γνωρίζουν

Αν το παιδί σας μεγαλώνει με δύο γλώσσες, μετρήστε μαζί τις λέξεις και των δύο.

Πιθανές αιτίες

Συχνά δεν βρίσκεται μία συγκεκριμένη αιτία. Μεταξύ άλλων, εξετάζουμε:

- Προβλήματα ακοής, όπως η εκκριτική ωτίτιδα (υγρό πίσω από το τύμπανο)
- Καθυστέρηση χωρίς σαφή αιτία: πολλά από αυτά τα παιδιά προλαβαίνουν, αλλά κάποια χρειάζονται στήριξη
- Αναπτυξιακή γλωσσική διαταραχή (DLD), μια μακροχρόνια δυσκολία στην κατανόηση ή στη χρήση του λόγου
- Αυτισμός, όπου η επικοινωνία και η κοινωνική αλληλεπίδραση αναπτύσσονται διαφορετικά
- Γενικευμένη αναπτυξιακή καθυστέρηση, όταν καθυστερούν και άλλοι τομείς της ανάπτυξης
- Παιδική λεκτική απραξία, μια δυσκολία στον σχεδιασμό των κινήσεων που χρειάζονται για την ομιλία
- Γενετικά νοσήματα και, σπανιότερα, νευρολογικές παθήσεις

Δύο γλώσσες στο σπίτι

- Το να μεγαλώνει ένα παιδί με δύο ή περισσότερες γλώσσες δεν προκαλεί καθυστέρηση στην ομιλία ή στον λόγο
- Μιλήστε στο παιδί σας στη γλώσσα με την οποία νιώθετε πιο άνετα· έτσι του προσφέρετε τον πλουσιότερο λόγο
- Ορισμένα δίγλωσσα παιδιά ανακατεύουν τις γλώσσες στην αρχή· αυτό είναι φυσιολογικό

Τι γίνεται στο CPNI

- Λεπτομερές ιστορικό για την ανάπτυξη, την υγεία και το οικογενειακό ιστορικό του παιδιού
- Κλινική εξέταση και αξιολόγηση της κατανόησης, της ομιλίας και του παιχνιδιού του παιδιού
- Μπορεί να οργανώσουμε ή να συστήσουμε έλεγχο ακοής, τον οποίο πρέπει να κάνει κάθε παιδί με καθυστέρηση στην ομιλία
- Όπου χρειάζεται, μπορεί να οργανώσουμε ή να συστήσουμε και άλλα βήματα, όπως παραπομπή για λογοθεραπεία ή εργοθεραπεία, γενετικό έλεγχο, ΗΕΓ ή μαγνητική τομογραφία εγκεφάλου
- Σας εξηγούμε τα ευρήματα, συμφωνούμε μαζί σας ένα πλάνο και συνεργαζόμαστε στενά με λογοθεραπευτές

Θεραπεία και στήριξη

- ✓ Λογοθεραπεία, συχνά με δραστηριότητες που μπορείτε να κάνετε στο σπίτι
- ✓ Στήριξη στον παιδικό σταθμό ή στο σχολείο
- ✓ Τακτική επανεκτίμηση για να παρακολουθούμε την πρόοδο και να προσαρμόζουμε το πλάνο
- ✓ Αντιμετώπιση οποιασδήποτε άλλης δυσκολίας εντοπιστεί, όπως η εκκριτική ωτίτιδα

Πώς μπορείτε να βοηθήσετε στο σπίτι

- ✓ Κατεβείτε στο ύψος του παιδιού και κοιτάξτε το όταν του μιλάτε
- ✓ Ακολουθήστε το: μιλήστε για ό,τι κοιτάζει ή παίζει
- ✓ Μιλήστε απλά, επαναλάβετε και προσθέστε μια λέξη: αν πει «αυτοκίνητο», πείτε «κόκκινο αυτοκίνητο»
- ✓ Δώστε του χρόνο να απαντήσει, χωρίς να το βιάζετε ή να ολοκληρώνετε εσείς τις λέξεις του
- ✓ Διαβάζετε βιβλία, τραγουδάτε και λέτε ποιηματάκια μαζί κάθε μέρα
- ✓ Περιορίστε τον χρόνο μπροστά σε οθόνες και κλείστε την τηλεόραση όταν παίζετε
- ✓ Επαινέστε τις προσπάθειές του αντί να διορθώνετε τα λάθη

Πότε να ζητήσετε συμβουλή χωρίς καθυστέρηση

Επικοινωνήστε σύντομα μαζί μας ή με τον γιατρό σας αν το παιδί σας:

- Χάνει λέξεις ή άλλες δεξιότητες που είχε ήδη, σε οποιαδήποτε ηλικία
- Δεν αντιδρά στους ήχους ή στο όνομά του, ή ανησυχείτε για την ακοή του
- Δεν βαβίζει ή δεν χρησιμοποιεί χειρονομίες, όπως το δείξιμο, έως τους 12 μήνες
- Δεν λέει καμία λέξη έως τους 18 μήνες ή δεν ενώνει δύο λέξεις έως τα 2 χρόνια
- Δυσκολεύεται να καταλάβει απλές οδηγίες
- Η ομιλία του είναι πολύ δυσνόητη στα 3 με 4 χρόνια ή έχει τραυλισμό που το στενοχωρεί ή διαρκεί αρκετούς μήνες

Σημειώσεις για το ραντεβού σας

Σημειώστε τις λέξεις που χρησιμοποιεί το παιδί σας, ό,τι παρατηρείτε και τυχόν ερωτήσεις, και φέρτε τα μαζί σας στο ραντεβού.

Ημερομηνία	Λέξεις ή φράσεις που λέει το παιδί	Ερωτήσεις

Επικοινωνία με το CPNI

Ανησυχείτε για την ομιλία του παιδιού σας; Καλέστε το ιατρείο μας στο +357 22 476 627 για αξιολόγηση ή στείλτε email στο cpni2007@gmail.com. Εξετάζουμε παιδιά μέσω ΓεΣΥ, και ιδιωτικά όσα δεν είναι δικαιούχοι ΓεΣΥ, στη Λευκωσία και στη Λεμεσό.

Περισσότερα φυλλάδια και πληροφορίες: www.cpni.com.cy

Το φυλλάδιο αυτό δίνει γενικές πληροφορίες και δεν αντικαθιστά τις συμβουλές του γιατρού του παιδιού σας.

Αναθεώρηση: Δρ Πάολα Νικολαΐδου, Σύμβουλος Παιδονευρολόγος, Νοέμβριος 2026.

© Παιδονευρολογικό Ινστιτούτο Κύπρου
+357 22 476 627 · cpni2007@gmail.com · www.cpni.com.cy